

Hjärtbävning

Först trodde jag att jag hade läst fel. Det var i slutet av januari i år och jag stod på en gata vid gränsen mellan östra och västra Jerusalem. Kriget var över men långt ifrån oron för terror och hämndattacker. Då såg jag ordet igen skrivet med stora bokstäver på en affisch för en konstutställning just där på gränsen mellan judiskt och palestinskt område. Hjärtbävning, stod det. Inte jordbävning som jag först trodde. Utan "Heartquake", hjärtats bävan inför all oro och ångest i världen just nu.

Jag gick in på utställningen och möttes av starka konstnärliga uttryck för människors brottning med sig själva och sin identitet när samhället befinner sig i gungning. Där fanns konstnärer som hade arbetat i dialog med till exempel terrorattacken i Londons tunnelbana häromåret eller med den skrämmande händelsen med flickan i Österrike som hållits fånge i en jordkällare i flera år. Där fanns närbilder av människor och deras ansikten inför det osäkra och ovissa. Och många ironiska grimaser - som till exempel den skottsäkra aftonklänningen med accessoarer för partyn i terrortider.

Hjärtbävning – det är också ett ord för vad många känner inför den ekonomiska krisen och de många varslen runt om i Sverige idag. En bävan i hjärtat inför vad som ska hända i spåren av alla uppsägningar och nedläggningar. Risken är ju att rädslan förkrymper och förminskar oss så att vi blir krisens offer.

Därför var det tankeväckande att se konstens och det konstnärliga skapandets betydelse under en konflikt – som i Israel den här våren. Att det är i konflikter och i brottningen med osäkerheten och otryggheten som vi verkligen behöver tillgång till konstens många språk och uttrycksmedel för att få perspektiv på vad vi är med om.

Det blev extra tydligt för mig i Betlehem där den lutherska kyrkan satsat alla sina resurser på kultur. Med hjälp av konstnärer har man låtit barnen i Betlehems skolor måla sin rädsla för kriget medan det pågick. Det blev färgstarka bilder som nu visas i kyrkan. Och där finns också änglarna som tillverkats av glassplittret från alla gatustrider.

Det är, säger pastorn i Betlehem, i tillstånd av yttersta begränsning som man förstår kulturens betydelse. Kultur är konsten att andas normalt. Att sjunga, dansa, måla, väva, fotografera... är viktiga förutsättningar för människans överlevnad.

Också vi behöver konsten för att få kraft att andas normalt. Och vi behöver konstnärer som har kontakt med människors inre och frihet att uttrycka sig.